

Π5.2.4 Σύνταξη Ενιαίου Επιμορφωτικού Υλικού

MIS 5035543: «ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ»

Γνωστικό Πεδίο: Κοινωνικές Επιστήμες

Γνωστικό Αντικείμενο: Ιστορία (Δημοτικό)

Ο Επόπτης

.....
Ονοματεπώνυμο – Υπογραφή

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ Γ΄ ΤΑΞΗ

1.ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τίτλος διδακτικού σεναρίου : Η τέχνη της Μινωικής Κρήτης

Δημιουργός : Σταύρος Παπαδόπουλος

Βαθμίδα –Τάξη: Πρωτοβάθμια εκπαίδευση - Γ΄ τάξη

Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές και συμβατότητα με ΠΣ:

Γνωστικό Αντικείμενο: Ιστορία Γ΄ Δημοτικού

Θεματικό Πεδίο: Προϊστορία

Θεματική ενότητα: Η εποχή του Χαλκού

Υποενότητα: Η τέχνη της Μινωικής Κρήτης

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα όπως αναφέρονται στο ΠΣ:

- Να προσδιορίζουν την εντυπωσιακή ανάπτυξη των τεχνών του Μινωικού Πολιτισμού.
- Να διακρίνουν χαρακτηριστικά έργα μινωικής τέχνης.
- Να κατανοούν την έννοια της πρόοδου του πολιτισμού.

Σχέση με θεματικές ενότητες ή/και θεματικά πεδία του γνωστικού αντικείμενου ή/και άλλα γνωστικά αντικείμενα:

Η ενότητα που θα διδαχθεί ανήκει στην ευρύτερη θεματική ενότητα με τίτλο: «Η εποχή του Χαλκού» στην οποία εντάσσονται οι ενότητες του Κυκλαδικού, Μινωικού και Μυκηναϊκού Πολιτισμού. Οι μαθητές/τριες στις τέσσερις προηγούμενες διδακτικές ώρες είχαν αναλύσει και διδαχθεί τις ενότητες: «Μινωικός πολιτισμός και Μινωική Θαλασσοκρατορία», «Το Μινωικό ανάκτορο», «Η καθημερινή ζωή στις πόλεις των Μινωιτών», «Τελετουργίες και Γραφή στη Μινωική Κρήτη», ενότητες που σχετίζονται άμεσα με τη ενότητα που θα διδάξουμε και αποτελούν οι πέντε αυτές ενότητες το κεφάλαιο του Μινωικού Πολιτισμού. Με τη σημερινή ενότητα ολοκληρώνουμε το κεφάλαιο. Οι μαθητές/τριες έχουν κατανοήσει το χρονικό πλαίσιο που αναφερόμαστε και τον τόπο που έχουν συμβεί τα γεγονότα που αναφέρουμε και επικεντρώνουμε στην ενότητα διδάσκοντας την τέχνη της μινωικής Κρήτης, ένα πολύ σημαντικό τομέα, μιας και τα δημιουργήματα στον τομέα αυτό είναι πολιτιστικά δείγματα που τα θαυμάζουμε για τον τρόπο που δημιουργήθηκαν και κυρίως για την καλλιτεχνική τους αξία.

Χρονική διάρκεια: 1 Διδακτική ώρα

2. ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟΥ -ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ/ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Το βασικό ζητούμενο της ενότητας είναι να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες την εντυπωσιακή ανάπτυξη των τεχνών την περίοδο του Μινωικού Πολιτισμού και να έχουν τη δυνατότητα να διακρίνουν χαρακτηριστικά έργα της μινωικής τέχνης. Στα προς ανάλυση ζητήματα του θέματος είναι η ανάπτυξη της κεραμικής και αγγειοπλαστικής τέχνης από τους Μινωίτες, τα εργαστήρια που υπήρχαν στην Κρήτη και πού έστελναν τα δημιουργήματα τους οι τεχνίτες, από πού αντλούσαν τα θέματα τους οι δημιουργοί, τι ήταν η τέχνη της σφραγίδας και τι ξέρουμε για την τέχνη αυτή, η ανάπτυξη της χρυσοχοΐας στη Μινωική Κρήτη και τι δείγματα της τέχνης αυτής έχουμε ανακαλύψει, τι κοσμήματα έφτιαχναν στα εργαστήρια τους οι Μινωίτες, τι αποτυπώνονταν στα Μινωικά κοσμήματα, πού οφείλεται η παρακμή του Μινωικού πολιτισμού και ποιο γεγονός την προκάλεσε.

3. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΘΥΜΗΤΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ:

Απαραίτητες γνώσεις είναι να ξέρουν οι μαθητές/τριες τη χρονική περίοδο που αναφερόμαστε και ότι όλα τα γεγονότα που μαθαίνουν έχουν σημείο αναφοράς την Κρήτη. Οι μαθητές/τριες ξέρουν να αναγνωρίζουν κτήρια και δημιουργήματα των Μινωιτών, έχουν μάθει για την καθημερινή τους ζωή, τις ασχολίες τους, τη θρησκεία, τις λατρευτικές τους εορτές και τα είδη γραφής που είχαν αναπτύξει, γνώσεις που διδάχθηκαν στα προηγούμενα μαθήματα.

Ως προς τις δεξιότητες στόχος είναι να καταφέρουν την εμβάθυνση στη συγκεκριμένη ιστορική περίοδο. (Μινωικό Πολιτισμό- εποχή του Χαλκού). Να αντιληφθούν ότι υπάρχει η δυνατότητα άντλησης ιστορικών στοιχείων από διάφορες πηγές : επίσκεψη Μουσείων-βιβλιογραφία, ιστοσελίδες. Σημαντικό στοιχείο είναι να έχουν τη δυνατότητα να αφηγούνται τα γεγονότα που διδάχθηκαν όχι αποστηθίζοντας αλλά κατανοώντας τις έννοιες και τα ιστορικά γεγονότα ώστε να μπορούν στο μέλλον να προβαίνουν σε ανάλυση -σύνθεση στοιχείων και στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης, και ερμηνείας γεγονότων.

4. ΣΚΟΠΟΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ - ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Ο βασικός σκοπός του διδακτικού σεναρίου για την ενότητα αυτή είναι να μπορέσουν οι μαθητές/τριες αρχικά να προσδιορίζουν την εντυπωσιακή ανάπτυξη των τεχνών του Μινωικού Πολιτισμού και να έχουν την ικανότητα να διακρίνουν χαρακτηριστικά έργα μινωικής τέχνης στις διάφορες μορφές της. Στο διδακτικό σενάριο επιδιώκουμε και μια σειρά από επιμέρους διδακτικούς στόχους όπως:

1. Να γνωρίζουν για την ανάπτυξη της κεραμικής τέχνης στη Μινωική Κρήτη.
2. Να ενημερωθούν για τα εργαστήρια αγγειοπλαστικής τέχνης που υπήρχαν σε όλη την Κρήτη και για τους τεχνίτες των εργαστηρίων που ήταν καλλιτέχνες.
3. Να μπορούν να διακρίνουν τα Μινωικά αγγεία και να γνωρίζουν για τα σχέδια, τα χρώματα και τις παραστάσεις που είναι σε αυτά.
4. Να πληροφορηθούν για μια ξεχωριστή τέχνη, την τέχνη των σφραγίδων που αναπτύχθηκε από τους Μινωίτες.
5. Να ξέρουν για τις παραστάσεις και τα σχήματα που υπήρχαν στις σφραγίδες και πώς χρησιμοποιούσαν τις σφραγίδες οι Μινωίτες.

6. Να γνωρίζουν για τη μεγάλη ανάπτυξη της χρυσοχοΐας στη Μινωική εποχή και τα κοσμήματα που κατασκευάστηκαν την περίοδο αυτή.
7. Να ξέρουν για την ανάπτυξη της ζωγραφικής τέχνης την περίοδο αυτή.
8. Να μάθουν για τις τοιχογραφίες, πού τις ανακαλύψαμε και τι πληροφορίες αντλούμε από αυτές.
9. Να ενημερωθούν για τα θέματα των τοιχογραφιών, τα χρώματα και την τεχνική τους.
10. Να είναι σε θέση να ξέρουν και να αναγνωρίζουν τις σημαντικότερες τοιχογραφίες της περιόδου.
11. Να είναι σε θέση να συσχετίζουν την οικονομική ανάπτυξη και τον τρόπο ζωής των Μινωιτών με την ανάπτυξη των τεχνών.
12. Να αντιληφθούν μέσα από τις διάφορες μορφές τέχνης που αναπτύχθηκαν στη Μινωική Κρήτη το χαρούμενο και ειρηνικό χαρακτήρα του μινωικού λαού.
13. Να είναι σε θέση να συγκρίνουν τα δημιουργήματα της Μινωικής τέχνης με σημερινές δημιουργίες και να καταλήγουν σε συγκρίσεις και αποτιμήσεις.
14. Να γνωρίζουν τις αιτίες που προκάλεσαν την καταστροφή του Μινωικού πολιτισμού.

5. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ:

Η οργάνωση της διδασκαλίας έχει γίνει με βάση τη διερευνητική μέθοδο διδασκαλίας. Απαιτείται ηλεκτρονικός υπολογιστής και βιντεοπροβολέας (σε περίπτωση που ο εξοπλισμός αυτός δεν παρέχεται στη σχολική αίθουσα προτείνεται η δυνατότητα οι μαθητές/τριες να χρησιμοποιήσουν το εργαστήρι της πληροφορικής).

Παράλληλα θα αξιοποιηθούν παραθέματα και εικόνες που σχετίζονται με την ενότητα και θα βοηθήσουν να κατανοηθεί η ενότητα από τους μαθητές/τριες. Μέσω αυτών των εικόνων και της χρήσης των πηγών θα τεθεί το ερευνητικό ερώτημα που θα κληθούν να απαντήσουν οι μαθητές/τριες. Πολύ σημαντική είναι η ιστορική γραμμή που θα συμπληρωθεί από τους μαθητές/τριες και τελικό στόχο έχει να κατανοήσουν πότε διαδραματίστηκαν τα γεγονότα, ιστοριογραμμή που είχε χρησιμοποιηθεί και στις δύο προηγούμενες ενότητες και οι μαθητές/τριες με τον τρόπο αυτό εμπεδώνουν καλύτερα το χρονικό πλαίσιο που αναφερόμαστε και εξετάζουμε.

Στα πλαίσια της χρήσης και της αξιοποίησης των Τ.Π.Ε. ο εκπαιδευτικός έχει επιλέξει σχετικές ιστοσελίδες και συνδέσμους που σχετίζονται άμεσα με την ενότητα και θα αξιοποιηθούν για την καλύτερη κατανόηση της. Προβάλλεται υλικό από τις ιστοσελίδες αυτές και οι μαθητές/τριες παρακολουθούν συγκεκριμένα επιλεγμένα στιγμιότυπα. Υπάρχει η δυνατότητα ο ίδιος ο εκπαιδευτικός να έχει δημιουργήσει εποπτικό υλικό (αρχεία τύπου ppt) το οποίο θα προβάλλει. Οφείλει ο εκπαιδευτικός να προβεί σε σύντομες – ολιγόλεπτες – επιλογές από αυτό το ψηφιοποιημένο – οπτικοακουστικό υλικό, αλλιώς δεν θα είναι ρεαλιστική η ολοκλήρωση του μαθήματος σε μια διδακτική ώρα, όπως προβλέπεται από το πρόγραμμα σπουδών.

6. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ:

Στη διδασκαλία μας θα εφαρμόσουμε την διερευνητική μέθοδο. Θεωρούμε ότι η ηλικία των μαθητών/τριών σε συνάρτηση με το ότι διδάσκονται για πρώτη φορά το γνωστικό αντικείμενο της ιστορίας μας υπαγορεύει την επιλογή της συγκεκριμένης διδακτικής μεθόδου. Ο εκπαιδευτικός έχει επιλέξει το ερευνητικό ερώτημα και καλεί τους μαθητές να το απαντήσουν αφού πρώτα διατυπώσουν υποθέσεις, συγκεντρώσουν δεδομένα και επεξεργαστούν το υλικό.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι κομβικός μιας και είναι αυτός που πέρα από το ερευνητικό πρόβλημα θα παρουσιάσει και θα αφηγηθεί στους μαθητές/τριες τη νέα ενότητα. Επίσης είναι αυτός που παρέχει το υλικό, τις πηγές, τις εργασίες και καλεί τους μαθητές/τριες να αφομοιώσουν τη νέα γνώση, να επεξεργαστούν τις πηγές και το υλικό, να καταλήξουν σε συμπεράσματα και να αποτιμήσουν πρόσωπα και ιστορικά γεγονότα.

Σχετικά με τις τεχνικές αξιολόγησης σε καμιά περίπτωση δεν προωθείται η στείρα απομνημόνευση. Κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας έχουμε τη δυνατότητα της διαμορφωτικής αξιολόγησης. Με τη χρήση διαφορετικής μορφής εργασιών όπως σωστού- λάθους, πολλαπλής επιλογής, συμπλήρωσης κενών, κρυπτόλεξου, αντιστοίχισης. ελέγχουμε άμεσα κατά πόσο οι μαθητές/τριες κατανόησαν τη νέα ενότητα που μόλις διδάχθηκαν και μπορούμε πλέον να προβούμε σε μια αθροιστική αξιολόγηση. Παράλληλα τους δίνουμε φύλλα εργασίας που περιέχουν εργασίες ίδιας μορφής και δυσκολίας αλλά και πιο σύνθετες εργασίες με μεγαλύτερο βαθμό δυσκολίας για να τις απαντήσουν στο σπίτι.

7. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ:

Στην αρχή της διδασκαλίας μας θα υποβάλουμε ερωτήσεις στους μαθητές/τριες που αναφέρονται στην προηγούμενη ενότητα με τίτλο: «Τελετουργίες και Γραφή στη Μινωική Κρήτη» και στη συνέχεια διαπιστώνουμε εάν τα παιδιά απάντησαν τα φύλλα εργασίας που τους είχαν δοθεί. Ενδεικτικά μερικά παιδιά θα παρουσιάσουν τις απαντήσεις τους.

Έχει ήδη αναφερθεί ότι η διδασκαλία μας θα δομηθεί στη διερευνητική μέθοδο. Ως αφόρμηση θα χρησιμοποιήσουμε εικονιστικό υλικό που απεικονίζει αγγεία και δημιουργίες της κεραμικής τέχνης από τους Μινωίτες και θα θέσουμε στους μαθητές/τριες το ερευνητικό ερώτημα: Ποιοι πιστεύετε ότι κατασκεύασαν αυτά τα αγγεία; Τι παραστάσεις έχουν αυτά τα αγγεία που σας βοήθησαν να φτάσετε στην απάντηση της ερώτησης;

Αφού δοθεί το ερέθισμα με βάση το αρχείο διαφανειών ppt που θα προβληθεί στους μαθητές/τριες στη συνέχεια θα τους παρέχουμε πληροφορίες για τις δημιουργίες των Μινωιτών αγγειοπλαστών, τα θέματα που απεικονίζουν, τα πολλά εργαστήρια που υπήρχαν σε όλη την Κρήτη καθώς και τους τόπους που τα πουλούσαν οι έμποροι της Μινωικής Κρήτης. Στα πλαίσια της ενδιάμεσης αξιολόγησης των παιδιών τους ζητάμε να μας συνδέσουν την ανάπτυξη της κεραμικής τέχνης με το εμπόριο που είχαν αναπτύξει οι Μινωίτες και πώς συνδέονται οι δραστηριότητες αυτές.

Μετά θα συνδεθούμε με την ιστοσελίδα του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου και θα ξεφυλλίσουμε ψηφιακά το βιβλίο: «Μινωικός Κόσμος ταξίδι στις απαρχές της Ευρώπης» των Σ. Μανδαλάκη και Γ Ρεθεμιωτάκη, στις σελίδες 171-184 (απεικονίσεις κοσμημάτων) που γίνεται αναφορά στην τέχνη της χρυσοχοΐας που ανέπτυξαν οι Μινωίτες. Οι μαθητές/τριες βλέπουν το υλικό και στη συνέχεια τους ενημερώνουμε για τα κοσμήματα που δημιούργησαν οι Μινωίτες, κοσμήματα που θεωρούνται δείγματα πολύ υψηλής τέχνης. Στο υλικό που έχουν δει υπάρχει αναφορά και στην τέχνη της σφραγίδας, μια ξεχωριστή τέχνη που χρησιμοποίησαν πολύ οι Μινωίτες. Τους παρέχουμε, πέρα από το υλικό, πληροφορίες για της σφραγιδογλυφία. Θέλοντας να αποτυπωθεί η άποψη των παιδιών τους ζητάμε να μας πουν τι τους εντυπωσίασε περισσότερο από τις εικόνες που είδαν και τι συμπεράσματα βγάζουν για την τέχνη των Μινωιτών τεχνιτών και καλλιτεχνών.

Προβάλουμε στη συνέχεια αρχείο διαφανειών ppt το οποίο παρουσιάζει και αναλύει τη ζωγραφική τέχνη των Μινωιτών. Εστιάζουμε στις περίφημες τοιχογραφίες. Αναλύουμε πού έχουν βρεθεί οι τοιχογραφίες αυτές, τις ονομασίες που έχουν δοθεί από τους αρχαιολόγους και τα θέματα που απεικονίζονται σε αυτές. Ολοκληρώνουμε τη διδασκαλία μας επισημαίνοντας τις αιτίες που προκάλεσαν την καταστροφή του Μινωικού πολιτισμού.

Στην αθροιστική αξιολόγηση λίγο πριν την ολοκλήρωση της διδασκαλίας ζητούμε από τους μαθητές να απαντήσουν τις εργασίες 1, 4, 5, 7 του φύλλου εργασιών που παραθέτουμε. Είναι κατανοητό ότι δεν απαιτείται να απαντηθούν όλες οι εργασίες, ο εκπαιδευτικός που γνωρίζει το υλικό της τάξης του επιλέγει, απλά εμείς τις παραθέτουμε συνολικά για να υπάρχει μεγάλη δυνατότητα επιλογής. Πρόκειται για απλές εργασίες, διαφορετικής μορφής (σωστού – λάθους, συμπλήρωσης προτάσεων, ανάπτυξης, πολλαπλής επιλογής). Με τον τρόπο αυτό διαπιστώνουμε το βαθμό κατανόησης της ενότητας που διδάχθηκαν. Μοιράζουμε φυλλάδιο εργασίας για το σπίτι με εργασίες διαβαθμισμένης δυσκολίας και οι οποίες δεν πρέπει να είναι πολλές και να αντιστοιχούν στην ηλικία και τις γνώσεις των μαθητών/τριων.

Η διδασκαλία της ενότητας ολοκληρώνεται με μια επαναληπτική επισήμανση των κύριων σημείων της ενότητας από τον εκπαιδευτικό.

(Επειδή έχω χρησιμοποιήσει τρία αρχεία μορφής διαφανειών ppt που δεν υπάρχει δυνατότητα να ανέλθουν στην πλατφόρμα παραθέτω ενδεικτικά υλικό από τα αρχεία αυτά).

Στην αριστερή φωτογραφία αμφορέας για ιερές τελετές. Βρέθηκε στο ανάκτορο της Ζάκρου και χρονολογείται το 145- π.Χ. Στη δεξιά εικόνα αμφορέας με λευκό άνθος που βρέθηκε στη Φαιστό και χρονολογείται το 1400 π.Χ.

Στη εικόνα αμφορέας με πολύχρωμη διακόσμηση που βρέθηκε στο ανάκτορο της Φαιστού.

Αριστερά στη φωτογραφία χρυσή σφραγίδα με λαβή που βρέθηκε στα Μάλια και χρονολογείται το 1800- 1700 π. Χ. Δεξιά χρυσή σφραγίδα με παράσταση διπλού πέλεκου και χρονολογείται το 1450 π. Χ.

Στην φωτογραφία χρυσό δακτυλίδι με λατρευτική παράσταση.

Στη φωτογραφία περιδέραιο με χρυσές χάντρες από την περιοχή Φουρνί Αρχανών

Το διάσημο χρυσό κόσμημα των μελισσών. Αποτελείται από δύο μέλισσες που κρατούν κηρήθρα ανάμεσα στα πόδια τους, χρυσό σφαιρίδιο πάνω από το κεφάλι τους και μικρούς κρεμασμένους

δίσκους κάτω από τα πτερά και το κεντρί. Βρέθηκε στα Μάλια και χρονολογείται το 1800-1700 π. Χ.

Κνωσό και χρονολογείται το 1500-1400 π. Χ.

Στη φωτογραφία χρυσό κόσμημα με παράσταση πάπιας που βρέθηκε στην

Η τοιχογραφία των δελφινιών που βρέθηκε στην Κνωσό και διακοσμούσε τους τοίχους του μεγάρου της βασίλισσας. Απεικονίζονται δελφίνια να παίζουν με μικρότερα ψάρια και φαίνεται η αγάπη των Μινωιτών για τη θάλασσα. Χρονολογείται το 1600 π. Χ.

«Η Παριζιάνα» περίφημη τοιχογραφία που βρέθηκε στο ανάκτορο της Κνωσού και χρονολογείται το 1400-1350 π.Χ. Εικονίζεται νεαρή γυναίκα, μάλλον ιέρεια. Ονομάστηκε «Παριζιάνα» γιατί είναι έντονα βαμμένη και καλοντυμένη.

«Οι Γαλάζιες κυρίες» είναι τοιχογραφία που βρέθηκε στο ανάκτορο της Κνωσού και χρονολογείται το 1500-1450 π.Χ. Είναι τοιχογραφία σε γαλάζιο φόντο, απεικονίζονται γυναίκες σε φυσικό μέγεθος, μάλλον

κυρίες της αυλής του ανακτόρου. Φορούν όμορφα φορέματα, πολλά κοσμήματα και έχουν περίτεχνο χτένισμα.

Η έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας προκάλεσε τεράστια κύματα που έφτασαν ως τις ακτές της Κρήτης και κατέστρεψαν τα πολυτελή ανάκτορα. Η δύναμη της Κρήτης μειώθηκε και αργότερα την κατέλαβαν οι Μυκηναίοι.

8. ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ - ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ :

Το διδακτικό σενάριο στα πλαίσια προσαρμογής του μπορεί να καλύψει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση με την χρήση αρχείων μορφής διαφανειών ppt. Η χρήση υλικού τέτοιας μορφής μας δίνει τη δυνατότητα να εμπλουτίσουμε και να ενισχύσουμε το υλικό που θα χρησιμοποιήσουμε στη διάρκεια του μαθήματος και να μειώσουμε τις δυσκολίες που παρουσιάζει η εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Στις πιθανές επεκτάσεις μας δίνεται η δυνατότητα να αναλύσουμε διεξοδικότερα βασικούς διδακτικούς στόχους της ενότητας όπως: την ανάπτυξη της κεραμικής τέχνης και να προβούμε σε αναφορές και πληροφορίες για τα περίφημα «καμαραϊκά» αγγεία. Επίσης μπορούμε να αναφερθούμε διεξοδικότερα στις Μινωικές τοιχογραφίες, τα ονόματα που έχουν δοθεί από τους αρχαιολόγους και

ερευνητές σε αυτές και για ποιο λόγο και να δοθεί η δυνατότητα στους μαθητές/τριες να κατανοήσουν την υψηλή ζωγραφική που αντιπροσωπεύουν αυτές οι τοιχογραφίες. Ο εκπαιδευτικός στην περίπτωση αυτή δύναται να προβάλει εικονιστικό υλικό που έχει επιλέξει εκείνος είτε με τους μαθητές/τριες να επισκεφτούν ιστοσελίδες με θέμα την κεραμική τέχνη και τις τοιχογραφίες στη Μινωική εποχή εμβαθύνοντας σε αυτόν τον τομέα.

9. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ :

1. Νώτα Δημοπούλου- Ρεθεμιωτάκη: «Το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηράκλειο», εκδόσεις Eurobank, Αθήνα, 2006.
 2. Κρασσανάκης Α. «Ιστορία της ενδυμασίας και η ενδυμασία των Μινωιτών», εκδόσεις Αθηνά, Αθήνα, 2016.
 3. Συλλογικό έργο: «Ιστορία του Ελληνικού Έθνους», τόμος Α΄, «Η Ακμή του Μινωικού Πολιτισμού», εκδόσεις Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα, 1970.
 4. Αλεξίου Σ. «Μινωικός Πολιτισμός», εκδόσεις Υιοί Αλεξίου, Αθήνα, 1980.
 6. Βασιλάκης Α. «Η Μινωική Κρήτη Από το Μύθο στην Ιστορία», εκδόσεις Αδάμ –Πέργαμος, Αθήνα, 2000
 7. Lefevre F. «Ιστορία του Αρχαίου Ελληνικού Κόσμου», εκδόσεις Καρδαμίτσα, Αθήνα, 2016.
 7. Χρυσουλάκη Σ. «Μινωικός Πολιτισμός», Εκπαιδευτικός Φάκελος - Φάκελος κορμού του προγράμματος ΜΕΛΙΝΑ 'Ο κόσμος της αρχαιότητας' (ΥΠΠΟ - ΥΠΕΠΘ), Αθήνα, 1998.
 8. Τζαχίλη Ι. «Υφαντική και υφάντρες στο προϊστορικό Αιγαίο. 2000-1000 π. Χ.», Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1997.
 9. Godar O., «Ο δίσκος της Φαιστού. Το αίνιγμα μιας γραφής του Αιγαίου», Αθήνα 1995.
 10. Μανδαλάκη Σ. – Ρεθεμιωτάκης Γ. «Μινωικός κόσμος Ταξίδι στις απαρχές της Ευρώπης» εκδόσεις Υπουργείου Πολιτισμού –Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου.
 11. Σακελλαράκης Γ. - Σακελλαράκη Ε. «Αρχάνες Μια νέα ματιά στη Μινωική Κρήτη», εκδόσεις Άμμος, Αθήνα 1987
- (Παρατίθενται ενδεικτικά βιβλία παιδικής λογοτεχνίας που αναφέρονται στον Μινωικό Πολιτισμό)
12. Γιαλλουράκη Σ.: «Η Μινωική Κρήτη μας», εκδόσεις: Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2004.
 13. Σέρβη Κ. «Γλαύκος, ο μικρός Μινωίτης», εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, 2019.
 14. Ψαρούτη Λ. «Τάλως ο χάλκινος γίγαντας της Κρήτης», εκδόσεις: Πατάκης, Αθήνα, 2006.
 15. Βαρελά Α. «Κρήτη. Ήρωες, τόποι, πολιτισμοί», εκδόσεις: Πατάκη, Αθήνα, 2018.
 16. Μπάρδη Η. «Ζωγραφίζοντας - εξερευνώ τη Μινωική Κρήτη», εκδόσεις: Καλειδοσκόπιο, Αθήνα, 2015.
 17. Μακρή Α. «Το θαύμα της Κρήτης και ο Μίνωας», εκδόσεις: Άγκυρα, Αθήνα, 2014.
 18. Παπαδάκη Χ. «Ένα χρυσό δαχτυλίδι για την Πασιφάη», εκδόσεις: Θυμάρι, Αθήνα, 2005

19. Κατσούλη- Συμεώνογλου Α. «Μίνωας – ο Βασιλιάς της Κρήτης», εκδόσεις: Ψυχογιός, Αθήνα, 2004, \.
20. Τσουκαλά Δ.: «Το ταξίδι στην Κρήτη», εκδόσεις: Κέδρος, Αθήνα, 1995.
21. Δεληγιάννης Ν. «Δαίδαλος και Ίκαρος, εκδόσεις: Χατζηλάκος, Αθήνα, 2016.

ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ:

22. <http://www.fhw.gr/chronos/02/crete/gr/index.html> Ιστότοπος του Ιδρύματος Μείζονος Πολιτισμού που παρέχει πλούσιο υλικό για τον Μινωικό πολιτισμό.
23. <https://www.explorecrete.com/greek/phaistos-GR.html> Ιστότοπος με περιήγηση στο αρχαιολογικό χώρο της Φαιστού.
24. https://www.themata-archaiologias.gr/minivikos_politismos Ιστότοπος του περιοδικού «Θέματα Αρχαιολογίας» με αφιέρωμα στον Μινωικό Πολιτισμό.
25. <https://cycladic.gr/page/minoikos-mikinaikos-politismos> Ιστοσελίδα του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης με αφιέρωμα στον Μινωικό Πολιτισμό.
26. <https://heraklionmuseum.gr/> η Ιστοσελίδα του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου.
27. http://odysseus.culture.gr/h/1/gh152.jsp?obj_id=3327 Διαδικτυακός Ιστότοπος του Υπουργείου Πολιτισμού με αφιέρωμα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου
28. <https://greektoys.org/2017/07/03/arxaia-raixnidia-rou-exoun-ftasei-mexri-simera/> Ιστοσελίδα του Μουσείου Παιχνιδιών με αναφορά στα παιχνίδια της Μινωικής περιόδου.
29. <http://followodysseus.culture.gr/> ιστοσελίδα εκπαιδευτικού υλικού με τίτλο «Ακολούθησε τον Οδυσσέα». Στην ιστοσελίδα υπάρχει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα: «Η μουσική και ο χορός στην αρχαία Ελλάδα» παρατίθεται υλικό για τις εορτές και την αγάπη στο χορό των Μινωιτών.
30. <http://followodysseus.culture.gr/> ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων με τίτλο «Ακολούθησε τον Οδυσσέα». Στην ιστοσελίδα υπάρχει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Ο Μινωικός Πολιτισμός», με πολλές θεματικές ενότητες και πλούσιο οπτικό υλικό και διαδραστικές ασκήσεις.
31. <http://followodysseus.culture.gr/> ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων με τίτλο «Ακολούθησε τον Οδυσσέα». Στην ιστοσελίδα υπάρχει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Αρχαίων και

Βυζαντινών γεύσεις». Στο πρόγραμμα υπάρχουν εκτενείς αναφορές στη διατροφή και στην κουζίνα των Μινωιτών.

32.<https://edutv.minedu.gov.gr/index.php/istoria-2/minoiki-kriti> Ταινία από την εκπαιδευτική τηλεόραση. Η ταινία παρουσιάζει ευρήματα της ιδιωτικής και δημόσιας ζωής στη Μινωική Κρήτη, που αποκαλύπτουν έναν ανεπτυγμένο πολιτισμό. Θαυμασμό προκαλούν τα κομψά αντικείμενα και οι περίφημες τοιχογραφίες.

33.<http://www.fhw.gr/chronos/02/crete/gr/index.html> Ιστότοπος του Ιδρύματος Μείζονος Πολιτισμού που παρέχει πλούσιο υλικό για τον Μινωικό πολιτισμό.

34.<https://www.explorecrete.com/greek/rhaistos-GR.html> Ιστότοπος με περιήγηση στο αρχαιολογικό χώρο της Φαιστού.